

Все собранные в результате анализа сведения являются основой для квалифицированной оценки технического и организационного уровня производства. Сравнение достигнутых результатов во времени способствует выявлению дополнительных резервов повышения эффективности производства и разработке стратегии управления в условиях конкуренции услуг. Уровень организации производства и управления – это показатель элементов, составляющих их сущность и дающий возможность качественно характеризовать состояние организации в подразделениях и системе в целом.

Получено 14.06.2000

УДК 69.003:330.332.5

• В.Я.ЧЕВГАНОВА, канд. екон. наук. В.І.КОЗАРЬ, канд. техн. наук
Полтавський державний технічний університет ім.Юрія Кондратюка

ПОПЕРЕДНЯ ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТИВ

Пропонується методика попередньої оцінки ефективності інвестиційних проектів, що дозволяє визначити найбільш прийнятний варіант вкладення коштів

Економічна діяльність господарюючих суб'єктів значою мірою залежить від обсягу впроваджених ними інвестицій, від активності їх інвестиційної діяльності. Звичайно, інвесторам важко вибрати найбільш прийнятний варіант серед кількох альтернативних, тобто визнанитися з об'єктом інвестування, не зробивши попереднього обґрунтування і відповідно не затративши певних коштів.

Ефективність інвестицій залежить від цілого ряду об'єктивних і суб'єктивних факторів: якість і особливості продукції; масштаб проекту; ринки збути; технології, що будуть використовуватися; наявність конкурентів; забезпеченість сировиною; кваліфікація персоналу; величина планового прибутку. Вибрати об'єкт інвестування буде значно легше, якщо всі заявлені варіанти матимуть однакову типову форму, за якою інвестор визначиться з найбільш прийнятним для нього, не витративши при цьому відповідної суми коштів.

Наша методика базується на бальній оцінці ефективності інвестиційного проекту і складається з трьох документів: інвестиційної пропозиції, методики заповнення інвестиційної пропозиції та інтегрованої оцінки ефективності інвестиційного проекту.

“Інвестиційна пропозиція” та “Методика заповнення інвестиційної пропозиції” призначенні для заявників. “Інвестиційна пропозиція” розроблена у вигляді стандартних форм і таблиць, тобто готових для

заповнення бланків, а при бажанні може бути використана і в електронному вигляді. Вона включає такі основні розділи: характеристика підприємства, що реалізує проект; мета і завдання проекту; аналіз ринку і конкурентоспроможність продукції; сировина і комплектуючі; інженерна частина проекту; трудові ресурси; фінансовий аналіз і оцінка економічної ефективності; надходження до бюджету. За аналогією з бізнес-планом “Інвестиційна пропозиція” починається з резюмуючої частини, в якій викладаються основні завдання та зміст усього проекту в мініатюрі. Характеристика підприємства включає також звітність підприємства за останні вісім кварталів діяльності та показники його фінансового стану для аналізу платоспроможності заявника. Решта розділів являють собою розробку тих чи інших аспектів проекту.

“Методика заповнення інвестиційної пропозиції” містить всі необхідні дані для заповнення “Інвестиційної пропозиції” і наступного її розгляду інвестором. У ній наведені пояснення по кожному розділу “Інвестиційної пропозиції”, формули для розрахунку показників фінансового стану підприємства, бажаючого отримати кредит для реалізації інвестиційного проекту, формули для розрахунку показників економічної ефективності проекту та приклади їх розрахунку. При створенні цього документу ми намагалися максимально конкретизувати всі розділи “Інвестиційної пропозиції”, щоб дати змогу авторам інвестиційних ідей (заявникам) самостійно розробити “Інвестиційну пропозицію”. Деякі розділи містять кілька можливих варіантів відповідей, з яких заявник вибирає ту, що найбільше йому підходить.

“Інтегрована оцінка ефективності інвестиційного проекту” призначена для встановлення його попередньої економічної, комерційної, фінансової, виробничої ефективності та необхідності подальшої розробки. Цей документ повинен заповнюватися незалежними спеціалістами чи експертами з метою більш об’єктивної оцінки ефективності проекту. “Інтегрована оцінка ...” ґрунтуються на оцінюванні проекту за наступними критеріями: рівень фінансового стану підприємства-заявника; відповідність проекту напрямкам діяльності підприємства; масштаб проекту; якість продукції; ступінь проробки каналів збуту; наявність конкурентів; ступінь забезпеченості сировиною та комплектуючими; забезпеченість проектною документацією; відповідність кваліфікації персоналу; надходження до бюджету; показники економічної ефективності. Вагома частка кожного критерію може відрізнятися. Склад “Інтегрованої оцінки” залежить від вимог конкретного інвестора і може бути розроблений з урахуванням його побажань. У результаті оцінки проекту заявник отримує певну кількість балів, за якою інвестор приймає рішення про інвестування.

При розробці цієї методики використано досвід Державного інноваційного фонду, зокрема, структурну схему оцінки ефективності проектів, згідно з якою розробляються вказані вище три документи, та інтегровану бальну оцінку, на основі якої віддається перевага одному із заявлених проектів. Вона може бути використана різними інвесторами чи державними органами для попередньої оцінки ефективності інвестиційних проектів. Основна мета "Попередньої оцінки ефективності інвестиційних проектів" – переконатися самим і показати потенційним інвесторам доцільність реалізації проекту, а для державних органів – можливість поповнення бюджету.

Після оцінки проекту інвестор може приймати рішення про його фінансування і розробляти детальний бізнес-план згідно зі своїми вимогами.

- 1.Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991р.
- 2.Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: МП "ИТЕМ" ЛТД, "Юнайтед Лондон Трейд Лимітед", 1995. – 448 с.
- 3.Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Дело ЛТД, 1995. – 320 с.
- 4.Шевчук В.Я., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. – К.: Генеза, 1997. – 384 с.

Отримано 16.06.2000

УДК 621.38(62-52)

В.О.ГАЄВСЬКА

ЖБК Основ'янського відділення Південної залізниці, м.Харків

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНАВАННЯ ЖИТЛОВО-БУДІВЕЛЬНИХ КООПЕРАТИВІВ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

Розглянуто з позицій системного аналізу проблему ресурсного забезпечення нормального функціонування ЖБК під час переходу до ринкових відносин у житлово-комунальній сфері. Запропоновано модель формування ресурсів ЖБК. Наведено результати регресивного аналізу потоків ресурсів ЖБК у 1997-1999 рр. Встановлено можливість короткострокового прогнозування ресурсного забезпечення і планування ремонтів житлових будинків ЖБК.

У перехідний період від планової адміністративно-командної системи управління до ринкових відносин у житлово-комунальній сфері виникли складні організаційно-технічні проблеми ресурсного забезпечення нормального функціонування житлово-будівельних кооперативів (ЖБК). Відомо, що основною метою діяльності ЖБК є створення і забезпечення нормальних, гармонійних житлових умов, у тому числі комфортності побуту і відпочинку членів ЖБК та їх сімей, збереження і поліпшення експлуатаційних, екологічних і гігієнічних параметрів